

کتابخانه حافظ

نمونه‌ی شعر:

به گاه آفریدن در نجابت، تو را هم سنگ گوهر آفریدند / تو که
ملک ادب را اعتباری، تو را از نسل باور آفریدند / میان وارثان
نیک‌نامی، بلورین تخت عزت از تو گردید / «امین» بودن تو را
زیننده باد، دلت را گنج گوهر آفریدند / تو که در جبهه‌ی حق،
سنگر عشق، امیر سرفراز نثر و نظمی / برایت «حاکمی والا»
نسب را، چو یار مهرپرور آفریدند. (صص ۱۱۴-۱۱۵)

تاریخ

دانشگاه جندی شاپور؛ دکتر ناصر تکمیل همایون، تهران، دفتر پژوهش‌های فرهنگی، ۱۳۸۴، دفترچه‌ی شماره‌ی ۶۰ از مجموعه‌ی «از ایران چه می‌دانم؟»، ۱۱۰ ص.

قضاوت تاریخ؛ اسماعیل رزم‌آسا، تهران، نشر علم، ۱۳۷۸، (چاپ دوم) ۵۸۶، مشتمل بر اطلاعات تاریخی از آغامحمدخان قاجار تا محمدرضا شاه.

عوامل سقوط محمدرضا پهلوی؛ یادداشت‌هایی منتشر شده از شادروان علی دشتی، گردآورنده: دکتر مهدی ماحوزی، چاپ اول، شمارگان: ۳۵۰۰ نسخه، ناشر: انتشارات زوار، ۱۳۸۴.

هدف بشریت از آغاز تا کنون در هر ناحیه‌ی از کره‌ی زمین و به هر صورت و شکلی، رسیدن به آزادی و عدالت بوده است و اگر هیات حاکم نتواند این دو اصل شریف را فراهم کند، نباید از مردم دیار خود توقع وطن‌پرستی و فداکاری داشته باشد. آن چه در این نوشته می‌خوانید، مجموعه‌ی یادداشت‌ها و تقریرات شادروان علی دشتی است که از اواسط سال ۱۳۵۸ تا ۲۶ دی ماه ۱۳۶۰ فراهم آمده و برای ضبط در تاریخ و آگاهی نسل حال و آینده‌ی کشور، بویژه جوانان انتشار می‌یابد. متأسفانه عوارض پیری، مسائل زندگانی و بالنتیجه بیماری مستمر وی مانع از این بود تا این نویسنده بتواند جزئیات حوادث شصت ساله‌ی اخیر ایران را که خود یا در متن آن و یا از نزدیک شاهد آن بوده است به صورتی دقیق و منظم تدوین نماید. به زعم او یک نویسنده‌ی خاطرات بویژه خاطرات سیاسی و اجتماعی نباید اوهام را حقیقت پنداشته، تصورات و احساسات شخصی را معیار ارزش‌ها قرار دهد. او باید بتواند سلیقه‌های شخصی، دوستی‌ها، دشمنی‌ها و اجماً اغراض خود را فراموش کند. حق را هر چند به زیان خود او باشد، بی‌پروا بگوید. آن چه در این کتاب آمده، دوران سلطنت پهلوی دوم می‌باشد. دوره‌ی اول شهریور ۲۰ تا ۲۸ مرداد ۱۳۳۲، دوره‌ی دوم از کودتای ۲۸ مرداد ۳۲ تا سال ۱۳۳۳، دوره‌ی سوم از سال ۱۳۳۳ تا دی ماه ۱۳۵۷.

(فرستنده: بیژن تلینانی)

گاه‌شماری و جشن‌های ایران باستان؛ نوشته و پژوهش: هاشم رضی، چاپ سوم، جلد زرکوب گالینگور، شمارگان: ۲۱۰۰ نسخه، ناشر: انتشارات بهجت.

حافظ از ناشران، نویسندگان و علاقه‌مندانی که بخواهند کتاب‌هایشان در بخش تازه‌های کتاب معرفی شود دعوت می‌کند که دو نسخه از کتاب مورد علاقه‌ی خود را به نشانی «تهران - تقاطع فلسطین و انقلاب ساختمان مهر - شماره‌ی ۲ - کدپستی ۱۴۱۶۸ - دفتر ماهنامه‌ی حافظ» ارسال نمایند.

مهندس حجت حیدری

مجموعه‌ها، فرهنگ‌ها

فرهنگ گویشی خراسان بزرگ؛ امیرحسین اکبری شالچی، نشر مرکز، ۱۳۷۰، ۳۱۰ ص.

ادبیات جاده‌ای؛ تالیف احمد باوند سوادکوهی، ویراستار: نعمت‌الله کاظمی فرامرزی، بابل، وارث، ۱۳۸۴، ۱۳۳ ص. این کتاب، نگاهی ست به «اشعار و عبارات نگاشته شده بر مرکب‌های آهنین».

شعر و شاعران

خلاصه‌ی الأشعار و زبدة الافکار (بخش کاشان)؛ تالیف میرتقی‌الدین کاشانی (زنده تا ۱۰۱۶ ق)، به کوشش عبدالعلی ادیب برومند و محمدحسین نصیر کهنمویی، تهران، مرکز نشر میراث مکتوب، ۱۳۸۴، ۷۶۳ ص.

دیوان غزلیات اسیر شهرستانی؛ سروده‌ی جلال‌الدین بن میرزا مومن اسیر شهرستانی از شاعران سده‌ی یازدهم هجری، تصحیح و تحقیق دکتر غلامحسین شریفی ولدانی، تهران، مرکز نشر میراث مکتوب، ۱۳۸۴، ۷۳۳ ص.

سی‌پاره‌ی عشق؛ تفسیر غزل‌های دیوان شمس تبریزی، گزینش و گزارش دکتر مجید سرمدی، تهران، نشر سمیر، ۱۳۸۴، ۲۵۸ ص.

مهیپاره‌ها؛ دیوان فرشته کاظمی (سروش)، با مقدمه‌هایی از دکتر اسماعیل حاکمی والا و ابراهیم حقی بستان‌آبادی، قم، انتشارات زلال کوثر، ۱۳۸۴، ۲۷۲ ص.

در این شماره گزارشی نیز از تاسیس «کانون فرهنگی سینا» و سخنرانی پروفسور سیدحسن امین در اولین نشست موسسین این کانون فرهنگی چاپ شده است. جمعی از حاضران در اولین نشست این کانون عبارت بودند از: دکتر محمدابراهیم باستانی پاریزی، پروفسور حسین صادقی، دکتر سیف‌الله وحیدنیا، خانم مهین فاتح، خانم توران شهریار، هرمز انصاری، حاج عبدالله اکبریه، داریوش پیرنیاکان، بیژن بیژنی، مهندس ایرج حسابی، مهندس حسین حقیقی، عباس سخاوت، دکتر حسن سعیدی، شهرداد فاضلی، عبدالرحیم جعفری، حسین شهسوارانی و محمدابراهیم حسینجانی.

جایزه‌ی ادبی «هدایت» و «حافظ»

۱- چهار سال است که به پامردی جهانگیر هدایت (برادرزاده‌ی صادق هدایت)، همه‌ساله جوایزی به نویسندگان و داستان‌نویسان برتر اهدا می‌شود. امسال نیز برگزیدگان چهارمین دوره‌ی این جایزه انتخاب شده‌اند و از میان دویست و پنجاه اثری که در سال جاری به «دبیرخانه‌ی جایزه‌ی ادبی هدایت» فرستاده شده است، از پنج نفر (با اهدای تندیس هدایت و لوح تقدیر - اما بدون دیناری هدیه‌ی مادی) در مراسمی در ۲۸ بهمن ۱۳۸۴ تقدیر و تجلیل شد.

۲- ماهنامه‌ی حافظ نیز در بهار سال ۱۳۸۵ به نویسندگان بهترین داستانک‌های چاپ شده از تیر ۸۴ تا خرداد ۸۵ (براساس رأی داوران) جایزه و لوح تقدیر خواهد داد. داستانک‌های خود را (هر چه کوتاه‌تر بهتر) به همراه مختصری از شرح حال خود به ما بفرستید:

تهران - تقاطع فلسطین و انقلاب - ساختمان مهر
ماهنامه‌ی حافظ - کد ۱۴۱۶۸

تعمیرات - تزئینات نقاشی ساختمان

تخفیف ویژه به علاقه‌مندان ماهنامه‌ی حافظ
احمد لطیفی
همراه: ۰۹۱۲۱۳۷۱۷۸۹
تلفن «۲۲۱۱۲۸۲۲»

زمان، خود یک اسطوره است. ساخت و زیربنای بخش‌بندی زمان در مفهوم‌های نمادین جشن‌ها و ایام متبرک و مقدس و روزهای شاخص، بار اساطیری دارند. در سر همه‌ی این بخش‌های زمان، جشن نوروز است. جشن آغاز سال و تجدید حیات و آفرینش است که برگزار می‌شود. در تاریخ داستانی و اساطیری ایران، در آیین زروانی، درباره‌ی زمان مفاهیمی نمادین و شایان توجه بیان شده است. برابر با روایات زروانی و کیهان شناخت پیوسته‌ی آن، هر پدیده‌ی در جهان، چه مجرد و مینوی باشد و چه محسوم و مادی، نمونه و اصلی مینوی و مثالی دارد. در جهان بالا و سپهر برین. اهورامزدا، نخست در یک دور از ادوار آفرینش جهان که مدت آن دوازده هزار سال است. در سه هزاره‌ی نخستین، صورت مثالی و مینوی یا مجرد و روحانی همه‌ی پدیده‌ها و جانداران را در جهان مینوی، به صورت ساکن آفرید. نوشتن سال، تکرار نمادین آفرینش است. تکرار خلقت است، تجدیدخاطره‌ی آفرینش آدمی است و بازآفرینی تذکارگونه حوادث مهم تاریخ یک ملت و یک قوم.

همه‌ی عناصری که آیین‌ها و مراسم سال نو را شامل می‌شوند، هرگاه مورد دقت واقع شود، این مفهوم را در رابطه با نوع اساطیر، آیین‌ها، مراسم و باورهای دینی روشن می‌کند. در مراسم سال نو، یکی از آداب مشترک میان اقوام و ملل، طرد و راندن دیوان، شیاطین، جانوران زیان‌کار و بیماری‌ها و گناهان بوده است. شکل راندن و دورکردن با مراسمی نمادین و رمزآمیز همراه بوده است. در ایران توجه به میر نوروزی نیز تا اندازه‌ی کوسه بر نشین شایان توجه است.

در ضمن شرح میر نوروزی و کوسه بر نشین، در بخش نوروز، اشاره‌ی به همانندهایی در اروپای قرون میانه شده است. و اما مفهوم و اثر جشن، واژه‌ی جشن فارسی گرفته شده از اوستایی‌ست، به معنی ستایش و پرستش. این واژه‌ی «جشن» از ایران به احتمال قوی توسط زرتشتیان در هندوستان شایع و مورد استعمال قرار گرفت. منتهی با تغییری جزئی یعنی به تلفظ جشن درآمد که بسیاری از کلمات فارسی که مورد کاربرد هندیان واقع شد، نظیر و همانند این تغییر درشان راه یافت. کتاب حاضر نتیجه‌ی سال‌ها تحقیق و پژوهش می‌باشد. و ماوی آگاهی‌های بسیار جامع درباره‌ی کلیه‌ی جشن‌ها، چه گونگی برگزاری کبیسه، نقش خیام در فرایند گاه‌شماری، سوابق کهن جشن و مراسم نوروزی، چهارشنبه سوری، نخستین طلعه‌ی نوروز و یادمان سیاوش و...

(فرستنده: بیژن تلپانی)

نشریه‌های ادواری

دنیای فرش؛ به مدیر مسوولی و سردبیری دکتر حسن سعیدی، شماره‌ی هیجدهم، دوره‌ی جدید (مسلسل ۵۱)، دی ۱۳۸۴، مقالاتی راجع به صنعت فرش.

شماره‌ی ۲۶ - آخر اسفند ۱۳۸۴
HAFIZ MONTHLY